

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2433/2020
21.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Предраг Стојковић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1755/19 од 21.08.2019. године, у седници одржаној 21.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1755/19 од 21.08.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 183/17 од 23.03.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација у области рада на тај начин што тужиоцу није исплаћена једнократна новчана помоћ на основу четири појединачне одлуке Министарства одбране РС Сектор за буџет и финансије и то дана 25.01.2013. године, 12.07.2013. године, 03.10.2013. године и 25.12.2013. године није извршена исплата по ближе наведеним одлукама, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име накнаде трошкова поступка исплати износ од 6.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1755/19 од 21.08.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, док је ставом другим изреке, одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 и 55/14) и нашао да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен као цивилно лице на служби у ВСЦГ, у ВУ „Дедиње“ на основу решења тужене од 06.03.2006. године, на радном месту ..., у одсеку за Одлукама министра одбране од 24.01.2013. године, 11.07.2013. године, 01.10.2013. године и 23.12.2013. године, одобрена је исплата једнократне новчане помоћи професионалним припадницима Војске Србије који су у радном односу код тужене на дан 15.01.2013. године и који су остварили право на плату (са додацима) за децембар 2012. године. Тужиоцу по наведеним одлукама из 2013. године није исплаћена једнократна новчана помоћ. Цивилним лицима запосленим у ВУ „Дедиње“ је исплаћена солидарна новчана помоћ у износу од 3.000,00 динара, у 2012. години.

Постављеним тужбеним захтевом тужилац је тражио да се утврди да је тужена извршила дискриминацију у области рада због неоправданог прављења разлике и искључивања тужиоца у примању једнократне новчане накнаде, због својства припадности организационој јединици ВУ „Дедиње“, а без законског основа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да неједнако поступање тужене у конкретном случају није засновано на личном својству (које је поред неједнаког поступања услов да би се могло говорити о дискриминацији), јер се организациона јединица у којој је тужилац распоређен у оквиру систематизације радних места код тужене не може сматрати обележјем личности, већ се овде ради о повреди права по основу рада и непоступању тужене као послодавца у складу са одлуком Министра одбране. Радње тужене које је тужилац означио као дискриминаторско поступање не могу се квалификовати као дискриминација, у смислу члана 2. Закона о забрани дискриминације, због чега су нижестепени судови одбили тужбени захтев тужиоца.

Врховни касациони суд је оценио да су правилно нижестепени судови применили материјално право, када су одбили тужбени захтев тужиоца и закључили да нема дискриминације у конкретном случају.

Наиме, забрана дискриминације представља једно од основних начела Устава Републике Србије. У члану 21. Устава утврђено је да свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације (став 2).

Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. Закона о забрани дискриминације, прописано је да израз дискриминација и дискриминаторско поступање означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства) у односу на лица или гупе, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским

особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварно односно претпостављеним личним својствима.

Такође, Закон о раду забрањује одвајање, издвајање, раздвајање, разликовање које није оправдано и којим се незапослено или запослено лице унижава, омаловажава или кињи кроз забрану непосредне и посредне дискриминације (члан 19. Закона о раду). Посредна дискриминација (на коју се тужилац позива) постоји када одређена на изглед неутрална одредба, критеријум или пракса ставља или би их ставила у неповољни положај у односу на друга лица – лице које тражи запослење, као и запосленог због одређеног својства, статуса, опредељења или уверења из члана 18. истог закона. Према члану 18. критеријуми дискриминације су пол, рођење, језик, раса, боја коже, старост, трудноћа, здравствено стање, инвалидност, национална припадност, вероисповест, брачни статус, породичне обавезе, сексуално опредељење, политичко или друго уверење, социјално порекло, имовинско стање, чланство у политичким организацијама, синдикатима или неко друго лично својство.

Одредбама члана 14. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 1. Протокола 12. уз наведену конвенцију, утврђена је општа забрана дискриминације у остваривању сваког права које предвиђа закон, тако што је прописано да ће се свако право које закон предвиђа остварити без дискриминације по било ком основу по раси, боји коже, вероисповести и политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности са националним мањинама, имовини, рођењу или другом статусу.

Према садржини законских норми, као и норми Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, дискриминација представља неједнако поступање или прављење разлике једног лица у односу на друга лица у истој или сличној ситуацији, засновано на личним својствима. У конкретном случају није повређено начело једнакости, нити је учињена дискриминација према тужиоцу због чињенице да је тужена као послодавац, исплатила наведену накнаду запосленима, ван установе у којој је тужилац запослен и на коју се примењују посебни прописи (Правилник о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка – „Службени војни лист“ бр.5/86...31/91). Тужилац овим није лишен права да због евентуалне повреде права из радног односа, на коју указује ревизијом, заштиту остварује у радном или управном спору.

На основу изнетог, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић